

TILTAKSPLAN

BOLIG FOR VELFERD 2018 – 2020

Revidert januar 2020

Bolig for velferd – nasjonal strategi for boligsosialt arbeid (2014 – 2020)

BOLIG FOR VELFERD

TILTAK 1: ETABLERE ARBEIDSPROSESSER FOR HELHETLIG TILBUD AV BOLIGER OG BO- OG OPPFØLGINGSTJENESTER FOR MENNESKER MED RUSMIDDELAVHENGIGHET OG PSYKISKE LIDELSER SOM MANGLER ELLER RISIKERER Å MISTE SIN BOLIG

HVA ER PROBLEMET?

Utviklingen i samfunnet går i retning av at flere får behandling, straffegjennomføring og oppfølging med utgangspunkt i boligen. Institusjonsoppholdene blir kortere og poliklinisk behandling og oppsøkende virksomhet øker. Rapporteringen på kommunalt psykisk helse- og rusarbeid 2018 (SINTEF-rapport 2018:01346) viser at forholdsvis store årsverksressurser innen rus og psykisk helsefeltet i kommunene (63%) går til å yte tjenester til personer med langvarige og sammensatte behov.

Behovet for riktig bolig med riktig oppfølging til riktig tid, er vel kjent. Vanskeligstilte på boligmarkedet kan ha behov for hjelp, støtte, omsorg og behandling fra flere aktører for å få til en vellykket videre rehabilitering og overgang til skole, utdanning, arbeid og aktivitet. De sårbare overgangene kan sies å være et utfordrende møte mellom mange, og ulike, forvaltningssystemer og enkeltpersoner med sammensatt og kompleks problematikk. Noen kommuner gir uttrykk for utfordringer med å tilby et helhetlig og koordinert tilbud til mennesker med komplekse utfordringer. Det er krevende å få på plass samtidighet i tjenestetilbudene. Med utgangspunkt i den enkeltes tjenestebehov kan det være riktig å ta i bruk verktøy som individuell plan (IP) for å sikre god samhandling mellom tjenestene og ikke minst at alle arbeider samordnet mot personens mål. Individuell plan er omtalt i strategiens største enkelttiltak, veiviseren.no.

Erfaringer fra arbeidet med etablering av arbeidsprosesser for målgruppen i tiltak 1, vil ha overføringsverdi for andre som befinner seg i en sårbar overgang mellom behandling/institusjon/fengsel og kommunen. I handlingsplanen til strategien gis en oversikt over tema og oppgaver som skal understøtte tiltaksplanens to hovedmål. Handlingsplanen har henvisninger til den digitale informasjons- og veiledningsressursen www.veiviseren.no

Fra januar 2019 trådte betalingsplikten for utskrivningsklare pasienter i kraft for personer med rus og psykiske lidelser. På samme tidspunkt ble følgende tre pakkeforløp tatt i bruk:

- Pakkeforløp for utredning og behandling i psykisk helsevern, barn og unge
- Pakkeforløp for utredning og behandling i psykisk helsevern, voksne
- Pakkeforløp for tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB)

Pakkeforløpene skal bidra til økt brukervedvirkning, mer sammenhengende og koordinerte pasientforløp, kortere ventetid på behandling samt mer likeverdige tilbud uavhengig av hvor i landet du bor. For å lykkes på disse områdene, vil kommunenes evne til å fremskaffe egnede bolig- og tjenestetilbud av god kvalitet for personer som er i overgangen fra institusjonsopphold til kommune, bli avgjørende.

Kartleggingen av bostedsløse i 2016 identifiserte 3909 bostedsløse i Norge¹. Dette er en nedgang på omkring 2000 fra de foregående kartleggingene, og blant annet antall med rusproblemer er redusert med hele 1150 fra 2012. Det er også registrert færre bostedsløse etter avsluttet opphold i fengsel/institusjon. Likefullt var 274 personer bostedsløse etter soning i 2016. Bosituasjonen ved oppstart av soning har stor betydning for bosituasjonen etter soning². Samtidig var det registrert 391 bostedsløse som har blitt utskrevet fra institusjon innenfor de siste seks månedene (Dyb og Lid 2017).

Dyb og Lid fant at 36 % av de kartlagte personene har opplevd bostedsløshet som en tilbakevendende situasjon over flere år (langtids bostedsløse). I denne gruppen er 81 % avhengige av rusmidler, 46 % har en psykisk sykdom, og 38 % har samtidig psykiske lidelser og rusmiddelavhengighet (ROP).

¹ Dyp, Evelyn og Stian Lid (2017): *Bostedsløse i Norge 2016 – en kartlegging*. NIBR-rapport 2017:13

² Revold, Mathias Killengren (2014): *Innsattes levekår 2014 - Før, under og etter soning*, SSB-rapport 2015:47

Barn og unge i barnevernet som har bodd utenfor hjemmet, kan ha store utfordringer knyttet til psykisk helse³. Overgang fra institusjon/fosterhjem/bolig med oppfølging (inkl. bofellesskap) til egen bolig er særlig utfordrende. Ved utgangen av 2018 hadde 5.062 ungdommer mellom 18-22 år hjelpetiltak/ettervernstiltak, og 3.421 av disse hadde bosted i regi av barnevernet (bolig med oppfølging, inkludert bofellesskap, fosterhjem eller institusjon).

Et stadig større ansvar for personer med langvarig og alvorlig problematikk, krever stor grad av samhandling mellom ulike tjenester og tjenestenivåer. Snertingdal og Bakkeli⁴ har påpekt hvordan det kan herske uklarheter i ansvarsdelingen mellom kommunale tjenester, NAV, spesialisthelsetjenesten og kriminalomsorgen. Tilsvarende finner Kayed et al⁵ at til tross for høy forekomst av psykiske lidelser blant ungdom i barnevernet oppgir få at de har fått noen form for behandling i fra spesialisthelsetjenesten. Det er også en utfordring knyttet til den varierte eller mangelfulle bruken av individuell plan (IP). Brukerplan fra 2016⁶ viser at andelen personer med IP har vært ganske stabil, og 15 % av tjenestemottakere har en IP. Andelen med ulike tiltaksplaner har økt noe over de siste tre årene, og ligger nå på rundt en tredjedel. Blant LAR-pasientene har 23 % individuell plan og 81 % har ansvarsgruppe.

HVA SKAL VI OPPNÅ?

Målsetning 1: Vanskeligstilte som er i en overgangsfase sikres en varig bolig

Resultatmål:

- 80 % av personer med kjent rusmiddelavhengighet eller rusmiddelavhengighet og psykisk lidelse skal ha en permanent og tilfredsstillende bosituasjon innen utgangen av 2020
- 85 % av personer i LAR-behandling skal ha en permanent og tilfredsstillende bosituasjon innen utgangen av 2020

Målsetning 11: Alle med behov skal motta tilstrekkelig med tjenester til å opprettholde en trygg og god bosituasjon

Resultatmål:

- Økning i antall årsverk totalt i psykisk helse- og rusarbeid for voksne
- Økning i antall kommuner med oppsøkende behandlings- og oppfølgingsteam, voksne
- Økning i antall kommuner med oppsøkende team i samarbeid med spesialisthelsetjenesten, voksne

Status

71 % av personer med kjent rusmiddelavhengighet eller rusmiddelavhengighet og psykisk lidelse hadde en permanent og tilfredsstillende bosituasjon i 2018 (ned fra 73 % i 2017). Kilde: BrukerPlan, årsrapport 2018 Helse Stavanger, UiS

79 % av personer i LAR-behandling hadde en permanent og tilfredsstillende bosituasjon i 2018 (opp fra 78 % i 2017). Kilde: Statusrapport for LAR 2018, Seraf, Uio

12 872 årsverk rapportert totalt i psykisk helse- og rusarbeid for voksne i 2019 (opp fra 12 563 i 2018). Kilde: SINTEF-rapport IS:24/8 2019

193 kommuner/bydeler med flerfaglige oppsøkende team for voksne i 2019 (opp fra 105 i 2018) Kilde: SINTEF-rapport IS: 24/8 2019

3 bydeler i Oslo og 100 kommuner har ACT/FACT team for voksne i samarbeid med spesialisthelsetjenesten i 2019 (opp fra 77 i 2018). Kilde: SINTEF-rapport IS: 24/8 2019

HVA SKAL VI GJØRE?

³ Kayed, Nanna S., Thomas Jozefiak, Tormod Rimehaug, Torill Tjelflaat, Ann-Mari Brubakk & Lars Wichstrøm (2015): Resultater fra forskningsprosjektet psykisk helse hos barn og unge i barneverninstitusjoner. NTNU

⁴ Snertingdal, Mette og Vidar Bakkeli (2013): *Tre sårbare overganger til bolig – en kunnskapsoppsummering*. Fafo-rapport 2013:53

⁵ Kayed, Nanna S., Thomas Jozefiak, Tormod Rimehaug, Torill Tjelflaat, Ann-Mari Brubakk & Lars Wichstrøm (2015): Resultater fra forskningsprosjektet psykisk helse hos barn og unge i barneverninstitusjoner. NTNU

⁶ Samlerapport 2016 <http://brukerplan.no/SUS-brukerplan16dig22.05.pdf>

Strategien understreker nødvendigheten av å arbeide for utvikling av helhetlige tjenesteforløp med utgangspunkt i tjenestemottakers behov. Derfor blir det viktig å etablere sammenheng mellom bolig, behandling og oppfølging, økonomirådgivning og muligheter for arbeid eller aktivitet for bostedsløse som har rusmiddelavhengighet og/eller psykiske lidelser.

Arbeidsprosesser er en metode for å beskrive sammenheng mellom alle aktiviteter knyttet til en tjenestemottakers behov. Arbeidsprosesser skal beskrive hvem som gjør hva, når og hvordan de ulike aktiviteter skal gjennomføres. I det videre arbeidet i Bolig for velferd skal direktoratene bidra til at kommuner beskriver og forbedrer sine arbeidsprosesser/helhetlige tjenestetilbud til målgruppen. I veiviseren.no publiseres kunnskap om arbeidsprosesser/helhetlige tjenestetilbud, verktøy og gode eksempler fra kommuner.

Det er nedlagt en stor innsats i å beskrive ulike arbeidsprosesser med målgruppen i veiviseren.no. Direktoratene skal fortsette å samle kunnskap om gode arbeidsprosesser og metoder og bidra til at kommunene kan videreutvikle sitt arbeid. I overgang fra blant annet asylmottak, institusjon, fosterhjem eller fengsel er personer med rusproblematikk og/eller psykiske lidelser særlig utsatt og en prioritert gruppe for direktoratene.

Arbeidsprosessene skal dekke innsatser på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer. Ansvar for å bistå målgruppen er fordelt på mange aktører og nivåer, og risiko for ansvarsoverveltning eller ansvarspulverisering er en utfordring for godt arbeid med målgruppen. Muligheter for å håndtere konflikter i gjennomføring av arbeidsprosessene vil derfor inngå i tiltaket.

Rapportering viser at det lovpålagte verktøyet individuell plan (IP) i for liten grad benyttes i tjenestene. Samtidig opplyser mange kommuner at det er utfordrende å tilby et helhetlig, koordinert tilbud til mennesker med komplekse utfordringer. For å styrke kommunene i å ta i bruk individuell plan (IP), i arbeidet med tjenestemottakere som har sammensatte tjenestebehov, har direktoratene i Bolig for velferd tydeliggjort i veiviseren.no hvordan IP kan benyttes som et godt verktøy.

For personer med rusavhengighet og/eller psykiske problemer er oppfølging og tjenester i hjemmet ofte en del av et helhetlig behandlings- og rehabiliteringsforløp. Assertive Community Treatment (ACT)/Flexible Assertive Community Treatment (FACT) og Housing First bidrar med god kunnskap og vil kunne bidra i tiltaket. Hva vi kan lære av erfaringene fra Housing First i Norge er oppsummert i en rapport utarbeidet av Helsedirektoratet, Arbeids- og velferdsdirektoratet og Husbanken (Barvik og Flåto 2018)⁷. En evaluering av ACT-team viser gode resultater fra forsøk med modellen⁸. Etter 24 måneders oppfølging av ACT-team, finner evalueringen signifikant bedring knyttet til blant annet boforhold, inntekt, arbeidsrettede tiltak og utdanning. Antall liggedøgn i spesialisthelsetjenesten halveres, og antall liggedøgn på tvang reduseres ytterligere. Vi skal også arbeide for at kunnskap fra Individuell jobbstøtte (IPS) tas i bruk i kommunene. IPS er en kunnskapsbasert oppfølgingsmetode for mennesker med psykiske lidelser og eventuelt rusproblematikk til å komme i og beholde ordinært lønnet arbeid. En effektstudie på IPS i Norge viste at integrerte tjenester der jobbstøtte og behandling tilbys samtidig og over tid har stor effekt på jobb og jobbfastholdelse for målgruppen, samt bidrar til bedring i helsen⁹.

Dette skal skje i tiltaket:

- Direktoratene skal bidra til at kommuner kartlegger eksisterende praksis overfor målgruppen
- Regional stat skal bidra til å forbedre kommunenes arbeidsprosesser/helhetlige tjenesteforløp gjennom kunnskapsdeling og samarbeid med kommunene
- På bakgrunn av kunnskap om eksisterende praksis vil direktoratene bidra til utvikling av arbeidsprosesser/helhetlige tjenesteforløp gjennom
 - kompetansehevede tiltak, blant annet i veiviseren.no
 - dele gode eksempler om arbeidsprosesser/helhetlige tjenesteforløp i veiviseren.no
 - eventuelt foreslå endringer av regelverk, virkemiddelutforming og -forvaltning

⁷ Barvik, Hedda og Maja Flåto (2018): *Alle skal bo trygt og godt – hva kan vi lære av erfaringene fra Housing First i Norge?* Rapport fra Husbanken, Arbeids- og Velferdsdirektoratet og Helsedirektoratet

⁸ (2014) *Utprøving av ACT-team i Norge - Hva viser resultatene?* Akershus Universitetssykehus og Nasjonal kompetansetjeneste ROP, 2014

⁹ Reme, Silje Endresen, Karin Monstad, Tonje Fyhn, Simon Øverland, Kari Ludvigsen, Vigdis Sveinsdottir, Camilla Løvvik, Stein Atle Lie (2016) *Effektevaluering av Individuell jobbstøtte (IPS): Sluttrapport*. Uni Research og Uni Research Rokkansenteret

Arbeidet med tiltaket skal koordineres med aktiviteter i andre statlige satsinger:

- Grunnmodell for hjelpetiltak knyttet til unge med behov for hjelpetiltak/ettervern i regi av barnevernet etter fylte 18 år.
- Redusert tilbakefall til ny kriminalitet, Nasjonal strategi for samordnet tilbakeføring etter gjennomført straff 2017–2021
- Opptappingsplanen på rusfeltet (2016-2020)
- Implementering av Pakkeforløp psykisk helse og rus

TILTAK 2: TILRETTELEGGE FOR AT VANSKELIGSTILTE BARNEFAMILIER BOR I EN EGNET BOLIG

HVA ER PROBLEMET?

Barn i lavinntektsfamilier bor ofte dårligere og trangere enn andre, og de bor sjeldnere i en bolig som familien selv eier. Barnefamilier som bor i kommunale utleieboliger, har ofte en dårligere bostandard og mer utrygge bomiljøer enn andre lavinntektsfamilier som bor i en bolig de selv eier¹⁰. Mange grupper kan i perioder være vanskeligstilte på boligmarkedet. Det er grundig dokumentert at de mest utsatte barnefamiliene er familier med innvandrerbakgrunn og enslige forsørgere¹¹.

Utfordringsbildet for vanskeligstilte barnefamilier er tydelig i større byer, særlig tydelig er dette i Oslo. Kartlegginger av vanskeligstilte barnefamilier i bydeler omfattet av områdesatsinger i Oslo har tegnet et bilde av utfordringene familiene står ovenfor. De vanskeligstilte familiene var store familier med omkring 5 barn per familie. Sosialhjelp var hovedkilde til livsopphold for over halvparten av disse. Flertallet av foreldrene hadde innvandret til Norge. Nesten alle leide bolig, de fleste på det private leiemarkedet. Hyppige flyttinger og trangboddhet kjennetegnet boforholdene. Familiene hadde skiftende inntektsforhold, og gikk ut og inn av ulike offentlige overføringer og tiltak. Familiene hadde en komplisert økonomisk situasjon som var krevende å håndtere, samtidig som at familiene hadde begrensede økonomiske midler.

Grødem og Sandbæk¹² fant at årsaker til hyppige flyttinger blant vanskeligstilte barnefamilier blant annet kom av boliger av dårlig kvalitet, at leieforholdene var uforutsigbare grunnet kortvarige husleiekontrakter samt at familiene ble sagt opp i kontraktperioden. Familiene kan ha for lave inntekter til å få boliglån i private banker, samtidig som de ble vurdert som for ressurssterke til å leie av kommunen. Å flytte ofte kan gjøre det vanskelig for barn å bli integrert i nærmiljø, ivareta relasjoner med jevnaldrende og få god tilknytning i skolen¹³.

Kartleggingen av bostedsløse i 2016 viste at 229 barn var bostedsløse med sine foreldre¹⁴. De fleste barnefamiliene skaffer seg et sted å bo forholdsvis raskt, men ifølge tall fra KOSTRA forblir rundt 20% i den midlertidige bosituasjonen i mer enn tre måneder. Antallet og andelen er sterkt redusert de siste årene og gjelder kun noen helt få kommuner. Bostedsløse barnefamilier har vært en prioritert gruppe siden de første tallene kom på bordet ved kartleggingen av bostedsløse i 2009. Økningen i antall bostedsløse barn fra 2009 til 2012 intensiverte fokus og prioritet for å få ned tallet og hindre at barnefamilier blir bostedsløse. Bolig for velferd vil fortsette å forebygge bostedsløshet for barnefamilier. Denne nedadgående trenden ser ut til å vedvare. En ny undersøkelse fra 2019¹⁵ ser på dynamikken og tilstandsavhengigheten i det å være vanskeligstilt på boligmarkedet. Når de ser på husholdningskjennetegn finner de en overrepresentasjon av barnefamilier blant de vanskeligstilte, og særlig utsatt er enslige forsørgere. Undersøkelsen viser at flertallet som går inn i vanskeligstilthet, kommer seg ut etter en relativt kort periode. Likevel er det en

Status

70 % barnefamiliene oppholdt seg i midlertidig botilbud med varighet 0 til tre mnd. i 2018 (mot 80 % i 2017). Kilde: KOSTRA

49% av rammen for tilskudd til utleieboliger gikk til boliger over 65 kvm i 2016. Kilde: Husbankens statistikk

7 253 utbetalte startlån i 2019 (opp fra 6 707 i 2018). Kilde: Husbankens statistikk

13 % av de som fikk kjøpt bolig ved hjelp av startlån i 2019 leide kommunal bolig (opp fra 12 % i 2015). Kilde: Husbankens statistikk

57 % av alle startlån gikk til barnefamilier i 2019 (opp fra 50 % i 2015). Kilde: Husbankens statistikk

17 % av utbetalte startlån ble gitt til refinansiering av bolig i 2019 (samme som i 2015). Kilde: Husbankens statistikk

10 % av barnefamiliene som mottok bostøtte bodde i eid bolig i 2019 (ned fra 13,6% i 2015). Kilde: Husbankens statistikk

¹⁰ NOU 2011: 15: Rom for alle - En sosial boligpolitikk for framtiden

¹¹ Nielsen, Roy (2011). Langsiktige konsekvenser av å vokse opp i leiebolig. Fafo-notat 2011:20. Oslo: Fafo.

Nordvik, Viggo (2010b). Vanskeligstilte på leiemarkedet. I H. C. Sandlie (red.), Bolig og levekår i Norge 2007. En artikkelsamling. NOVA Rapport 2/2010. Oslo: NOVA.

¹² Grødem, Anne Skevik og Miriam Latif Sandbæk (2013): *Helt bakerst i køen - Barnefamilier med ustabile boforhold*. Fafo-rapport 2013

¹³ Barn som lever i fattigdom - Regjeringens strategi (2015 - 2017)

¹⁴ Dyp, Evelyn og Stian Lid (2017): *Bostedsløse i Norge 2016 – en kartlegging*. NIBR-rapport 2017:13

¹⁵ von Simson, Kristine og Umblijs, Janis (2019). Tidsskrift for boligforskning 02 / 2019 (Volum 2) artikkel 5, Vanskeligstilte på boligmarkedet – dynamikk og tilstandsavhengighet

betydelig andel som forblir vanskeligstilte. Forskernes analyser tyder på at personer over 39 år, ikke-vestlige innvandrere og personer med lav utdanning har særlig høy sannsynlighet for å være vedvarende vanskeligstilt. De fant også en økt risiko blant barnefamilier å forbli vedvarende vanskeligstilt på boligmarkedet.

HVA SKAL VI OPPNÅ?

Målsetting 3: Ingen barnefamilier eller unge skal tilbringe tid i midlertidig botilbud.

Utvalgt resultatmål:

- Innen 2020 skal ingen barnefamilier bo i midlertidig botilbud

Målsetting 6: Utleieboliger skal være av god kvalitet i et godt bomiljø

Utvalgte resultatmål:

- 50 % av alle nyanskaffede kommunalt disponerte boliger skal ikke være samlokalisert med andre kommunalt disponerte boliger fra 2017
- 20 % av den årlige rammen for tilskudd til utleieboliger skal prioriteres til boliger over 65 kvm fra 2017

Målsetting 8: Vanskeligstilte får hjelp til å kjøpe bolig

Utvalgte resultatmål:

- Minst 50 % av alle startlån skal gå til barnefamilier innen 2020
- 15 % av alle startlånsmottakere skal være personer som leier kommunal bolig og som har kjøpt bolig ved hjelp av startlån
- Minst 50 % av alle tilskudd til etablering skal gå til barnefamilier (gjelder hvert år i strategiperioden)

Målsetting 9: Vanskeligstilte som bor i en eid bolig skal ha en god og trygg bosituasjon

Resultatmål:

- Innen 2020 skal vanskeligstilte husstander få startlån til refinansiering av bolig
- Innen 2020 skal alle barnefamilier i eid bolig, med rett til bostøtte, motta bostøtte

HVA SKAL VI GJØRE?

Visjonen for boligpolitikken i Norge er at alle skal bo trygt og godt. Det er bred politisk enighet om at dette oppnås ved at flest mulig eier egen bolig. Eierskapspotensialet blant leieboere vurderes som høyt¹⁶. Gjennom arbeidet i Bolig for velferd skal direktoratene utvikle virkemidler og forslag til arbeidsprosesser som gjør det mulig for flere vanskeligstilte barnefamilier å komme inn på boligmarkedet som eiere. Dette kommuniseres i veiviseren.no. Samtidig vil direktoratene arbeide for et profesjonelt og godt tilbud av private og kommunale leieboliger, slik at også familier som ikke eier, bor trygt og godt.

Blant innsatsene skal vi bidra til å øke tilbudet av offentlige eller private boligskoler med fokus på boligkarriere. Kompetanseheving av kommuner knyttet til bruk av Husbankens virkemidler uavhengig av familiens type inntekt/stønad vil også få oppmerksomhet. Vi skal også bidra til økt kunnskap om hvordan bruk av ulike virkemidler til å betjene lån, i kombinasjon med andre tiltak, potensielt kan bidra til å øke eierandelen blant flyktninger.

Direktoratene skal bidra til en trygg og god bosituasjon for vanskeligstilte barnefamilier. Å eie sin egen bolig kan bidra til det. I tråd med frarådingsplikten er det samtidig viktig å ikke sette leiere i en situasjon der de kjøper en bolig de ikke har råd til å finansiere på sikt. Lavinntektsfamilier kan komme i en uhåndterlig gjeldssituasjon i etterkant av boligkjøp, for eksempel grunnet renteoppgang eller

¹⁶ Aarland, Kristin (2011): *En modell for vurdering av eierskapspotensialet blant lavinntektsgrupper og vanskeligstilte på boligmarkedet*. Utrykt vedlegg til NOU 2011:15 Rom for alle

endringer i personlige forhold. Det er derfor behov for et sikkerhetsnett for familiene slik at de enten kan få bistand til å håndtere eiersituasjonen eller løses ut av den. Utvalgte virkemidler i Husbankens portefølje vil vurderes opp mot behovet for risikodempende tiltak for tiltakets målgruppe og bostedskommune.

Kommunene har ansvar for det boligsosiale arbeidet, samtidig som de har ansvaret for å tilby forebyggende tiltak blant annet til foreldrestøttene tiltak – avhengig av familiens behov. Kommunene må sørge for at det er et godt samarbeid mellom svangerskapsomsorgen og øvrige kommunale helse- og velferdstjenester i oppfølging av gravide. Det samme gjelder i forhold til helsestasjons- og skolehelsetjenesten i småbarnsfasen, jfr. nasjonal faglig retningslinje for helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Familievernkontorene kan tilby hjelp gjennom veiledning og terapi når familier også har relasjonelle problemer. Forskning viser at vanskelige levekår og dårlig økonomi forsterker problemene. Det er frivillig å motta foreldrestøttene tiltak, med unntak av barnevernloven § 4.4. Årlig kommer omlag 100 000 personer til familievernet for å få bistand til parforholdet, mekling, foreldresamarbeid eller andre familieproblemer. Det finnes ikke oversikt over hvor mange foreldre som deltar på forskjellige typer gruppeveiledninger, men det er flere tilbud enn før og derfor er det sannsynlig at mange flere benytter tilbudet. Foreldreveiledning i grupper styrker foreldrene i foreldreskapet.

Dette skal skje i tiltaket:

- Bidra til at vanskeligstilte barnefamilier kan kjøpe bolig, blant annet gjennom «eie først»
- Trygge situasjonen til familier som kjøper bolig ved mulighet for bistand til å håndtere eiersituasjonen eller mulighet til å løses ut av den. Husbankens virkemidler kan benyttes slik at kommunene kan løse ut boligeiere i vanskeligheter, og familiene kan fortsette boforholdet som leietakere
- Etablere oppfølgingsrutiner og foreldrestøttene tiltak av boligeiere lokalt
- Bidra til et profesjonelt og godt tilbud av private og kommunale leieboliger

Arbeidet med tiltaket skal koordineres med aktiviteter i andre statlige satsinger:

- Regjeringens strategi for foreldrestøtte, Trygge foreldre – trygge barn (2018-2021). Strategien skal bidra til å styrke det foreldrestøttene arbeidet i statlig, kommunal og frivillig sektor og inneholder mange konkrete tiltak for å nå målet om nasjonalt likeverdig tilbud i foreldrestøtte
- Veileder for tverrsektorielt arbeid mot barnefattigdom og Samarbeidsstrategi for barn i lavinntektsfamilier (kommer i september 2020)
- 0-24 samarbeidet (2015-2020) har som mål å støtte opp om å styrke samarbeid og samordning i fylker og kommuner til beste for utsatte barn og unge og deres familier. BTS (Bedre tverrsektorielt samarbeid) er et av prosjektene i samarbeidet. Prosjektet skal vurdere de pedagogiske virkemidlene i direktoratene, kompetansesentre, Sekretariatet for konfliktrådene og KS. BTS-prosjektet skal på dette grunnlaget anbefale tiltak for å samordne, gjøre tilgjengelig og tilpasse disse virkemidlene for å styrke det tverretattlig samarbeidet om utsatte barn, unge og deres familier